

**2022/2023 TANÉVBEN ÉRVÉNYES
TANTÁRGYI PROGRAM**

Tantárgy teljes neve: GYÓGYSZERÉSZETTÖRTÉNET							
Képzés: egységes osztatlan képzés (gyógyszerész)							
Munkarend: nappali							
Tantárgy rövidített neve:							
Tantárgy angol neve: History of Pharmacy							
Tantárgy német neve: Pharmaziegeschichte							
Tantárgy neptun kódja: GYSNEI241E1M							
Tantárgy besorolása: kötelező/ <u>szabadon választható</u> /kritériumkövetelmény							
A tantárgy oktatásáért felelős szervezeti egység: SE ÁOK, Népegészségtani Intézet							
A tantárgyfelelős neve: Prof. Dr. Kapronczay Károly				Beosztás, tudományos fokozat: vendég professzor			
Elérhetőség: - telefon: 0670-4593259 - e-mail: k.kapronczay@freestart.hu				Beosztás, tudományos fokozat:			
A tantárgy oktatásában résztvevő(k) neve(i): (elmélet/gyakorlat)							
A tantárgy heti óraszám: 2 óra elmélet				A tantárgy kreditpontja: 2 kredit			
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja és feladata a képzés céljának megvalósításában:							
A tantárgy rövid leírása:							
A gyógyszerésztörténet, amely magába foglalja a gyógyszerészet komplex történetét az ókori szerzők írásaitól a középkoron keresztül a gyógyítás materiális lehetőségeit, a gyógyszerkincsek fellelését, elkészítési módjait, különböző szemléletek és tapasztalat alapján egyetemes és Kárpát-medencei történetének feldolgozása alapján.							
<i>Az adott félévi kurzusra vonatkozó adatok</i>							
Tárgyfelvét el ajánlott féléve	Kontakt elméleti óra	Kontakt gyakorlat i óra	Kontakt demonstrác iós gyakorlati óra	Egyéni óra	Össze s óra	Meghirdetés gyakorisága	Konzultációk száma
3. félévtől	28	28	Őszi szemeszterben* Tavaszi szemeszter* <u>Minkét</u> <u>szemeszterben*</u> (* Megfelelő aláhúzendő)	-

*A kurzus oktatásának időterve***Elméleti órák tematikája (heti bontásban):****1.hét: A medicina és a gyógyszerészet kapcsolata az ó- és középkorban.**

Az ókori szerzők munkáiban a terápia részeként jelentkeznek a gyógyszerleírások, javaslatok. Avicenna Kánonjában külön fejezetet szentel a gyógyszereknek, gyógyszerkészítésnek. A középkori kolostori medicina fontos része a gyógynövényismeret, az ókori szerzők lemásolt munkáiban külön kiemelt helyen szerepelnek a gyógyszerészeti ismereteket.

2.hét: Kolostori patikák

Alkémia, mint a gyógyítás segédtudománya. Paracelsus /antimon, arzén, higany, fém sók, stb./ mesterségesen előállított gyógyszerek, az orvosi vegytan képviselője. Gyógyszerkereskedelelem kezdete.

3.hét: A gyógyszerértékelési kultúra a középkorban

A kolostori és városi gyógyszerértékelési, a városi jog és a patikaalapítás, gyógyszerész céhek.

A gyógyszerész helyzete a középkorban. Felvidéki gyógyszerértékelési, a hódoltság terület

Gyógyszerértékelési kultúrája. gyógyszerkészítő műhelytől a patikáig, legrégebbi gyógyszerértékelési.

A gyógyszerészeti eszközök fejlődése.

4.hét: A gyógyszerészképzés korszakai

Az európai és a hazai gyógyszerészképzés formái és korszakai, a 18. századi képzési reformok, a gyógyszerészképzés az orvosi karokon, a 19/20. századi reformok, az önálló gyógyszerészeti karok megjelenése, a gyógyszerészettörténelem oktatása az európai és a magyar egyetemeken.

5.hét: A gyógyszerészettörténet könyvtári-levéltári- forrásai

A gyógyszerészettörténet könyvtári és levéltári forrásai /gyógyszerkönyvek, manuálisok, disszertációk, receptgyűjtemények, stb./

6.hét: A gyógyszerészettörténet múzeumi - forrásai gyógyszerészettörténeti múzeumok, múzeumi patikák, berendezések, állványedények, stb.

7.hét: Művészet és gyógyszerészet

Gyógyszerészeti ikonográfia, a gyógyszerészek és gyógyszerértékelési a képzőművészetben, numizmatika, kisplasztika. Stb.

8.hét: A hazai egészségügyi igazgatás és a gyógyszerészet

Az „orvosi hivatalok” középkori formái, a városi és vármegyei szervezetek, a felvilágosult abszolutizmus igazgatási reformja és az orvosi igazgatás helytartótanácsbeli és a vármegyei-városi formái, a minisztériumi rendszer, igazgatási formák. Az 1770. évi az 1876. évi közegészségügyi törvény gyógyszerészettel, gyógyszerészképzéssel kapcsolatos intézkedései, két világháború közötti reformok, az 1945 után kialakult formák.

9.hét: A gyógyszerészek és az állam kapcsolata

A hazai gyógyszerészek, gyógyszerértékelési számának alakulása alakulása a 18-20. században, a gyógyszerész helye az egészségügyi igazgatásban /1770. 1876. 1908. évi közegészségügyi törvények szerint/, a gyógyszerészeti érdekvédelmi mozgalmak, az érdekvédelem társasági és kamarai formái.

10.hét: A gyógyszeripar kialakulása Európában és hazánkban

A gyógyszerértékelési a gyógyszergyártás. A szerves vegyipar kialakulása. Az ipari jellegű termelés szükségessége. Az első európai gyógyszergyárak megalapítása, az első magyar üzemi jellegű gyógyszergyártás a 19. század utolsó harmadában, a magyar gyógyszergyárak megalapítása, gyógyszeripar a 20. században. A gyógyszerkereskedelelem.

11.hét: A magyar gyógyszerészet a 19/20. században

Állami beavatkozás gyógyszerértékelési számának növelésére, a gyógyszerkészítés szabványai, a gyógyszerkönyvek, út a magyar gyógyszerkönyv megszületéséhez. A magyar kémiai műveltség. Hazai gyógyszeripar. Hatósági gyógyszerellenőrzés, gyógyszerkutatás, gyógyszerbiztonság.

12.hét: Nagy magyar gyógyszerészek**13.hét: Konzultáció****Gyakorlati órák tematikája (heti bontásban):****Konzultációk rendje:***Kurzus követelményrendszere***A kurzus felvételének előzetes követelményei:**

GYEGYTTPE1M Tudománytörténet és propedeutika/ GYKEGY114E1M Gyógyszerészettörténet és propedeutika
GYGENBILE2M / GYKGEN109E2M Biológia II.

A foglalkozásokon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás igazolásának módja, pótlás lehetősége:

Jelenlét: kötelező, max. 3 hiányzás, beszámoló a megadott tematikából.

Évközi ellenőrzések (beszámoló, zárthelyi dolgozatok) száma, témakörei és időpontjai, pótlási és javítási lehetőségek:

A félév végi aláírás követelményei: Jelenléti ív aláírása, max. 3 hiányzás
A hallgató félév során egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje:
A félév végi számonkérés típusa: aláírás/gyakorlati jegy/ <u>kollokvium</u> /szigorlat
A félév végi számonkérés formája: írásbeli teszt
A tárgy előírt külső szakmai gyakorlatai:
A tananyag elsajátításához felhasználható jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája: Schultheisz Emil, Birtalan Győző: Orvostörténelem. Jegyzet. SOTE. 1986. Budapest. Kapronczay Károly: Fejezetek a 125 év magyar egészségügyének történetéből. Semmelweis OML.2001. Budapest., A medicina krónikája szerk. Heinz Schott.Officina Nova. 1993.Dortmund.
A kurzus tárgyi szükségletei:
A tantárgyleírást készítette: prof. dr. Kapronczay Károly